

ЦЕНТР ДОСЛІДЖЕНЬ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ ТА ТРАНСФЕРУ ТЕХНОЛОГІЙ
НАН УКРАЇНИ

НАЦІОНАЛЬНИЙ КОНТАКТНИЙ ПУНКТ «ЄВРОПЕЙСЬКА ДОСЛІДНИЦЬКА РАДА»

**“Європейська дослідницька рада:
можливості для українських науковців”**

Методичні матеріали

КИЇВ 2025

Європейська дослідницька рада: можливості для українських науковців / К.С. Шахбазян, М.Я. Гороховатська. — Київ: Центр досліджень інтелектуальної власності та трансферу технологій НАН України, 2025. — 40 с.

Публікація цих методичних матеріалів здійснюється на основі матеріалів інформаційних заходів, організованих та проведених Національним контактним пунктом РП “Горизонт Європа” в Україні за напрямками «Європейська дослідницька рада» та «Правові та фінансові питання», що діє на базі Центру досліджень інтелектуальної власності та трансферу технологій НАН України, для працівників установ НАН України та інших наукових установ та вищих навчальних закладів, фахівців проєктних офісів.

Видання та поширення методичних матеріалів здійснено Центром досліджень інтелектуальної власності та трансферу технологій НАН України в рамках виконання функцій НКП РП «Горизонт Європа».

Поширення дозволено за ліцензією відкритого доступу –
CC-BY 4.0 (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>).

УДК 001.89:061.1ЄС:378.4(477)

© Центр досліджень інтелектуальної власності та трансферу технологій НАН України, 2025

ЗМІСТ

РОЗДІЛ 1.	Загальні відомості про Європейську дослідницьку раду (ERC)	4
РОЗДІЛ 2.	Створення та розвиток ERC	5
РОЗДІЛ 3	Стратегічна місія та інституційне оновлення ERC	8
РОЗДІЛ 4.	Структура управління та організаційна модель ERC	8
РОЗДІЛ 5.	Основні принципи фінансування та менеджменту проєктів ERC	9
РОЗДІЛ 6.	Типи грантів ERC	11
РОЗДІЛ 7.	Приклади реалізованих проєктів ERC	16
РОЗДІЛ 8.	Можливості ERC для українських дослідників	20
РОЗДІЛ 9.	Робоча програма-2026: оновлення умов та підходів	22
ДОДАТКИ		
Додаток 1.	Календар конкурсів на 2026 рік і бюджети грантів	27
Додаток 2.	Опис схем грантів за конкурсами 2026 року та вимог до заявок	28
Додаток 3.	Структура експертних панелей в робочій програмі 2026 року	33

1. Загальні відомості про Європейську дослідницьку раду (ERC)

Мета: Підтримка передових досліджень в Європі у будь-яких галузях наук.

Заснування: 2007 р., як частина 7-ї рамкової програми ЄС з досліджень і технологічного розвитку (2007-2013)

Фокус: підтримка інноваційних, проривних досліджень з високим науковим потенціалом та досить високим ступенем ризику.

Ключові принципи: Наукова досконалість, автономія дослідників, прозорість відбору.

Роль ERC у Європейській дослідницькій екосистемі: провідний інструмент підтримки передових наукових досліджень у межах рамкових програм Європейського Союзу, який формує основу його наукового та технологічного поступу. ERC не лише фінансує окремих дослідників, а й створює умови для формування загального **Європейського наукового простору (European Research Area - ERA)**, в якому найталановитіші вчені можуть працювати незалежно від національних бар'єрів. За понад 15 років своєї діяльності ERC розглянула близько 130000 заявок, з яких підтримала понад 17000 проєктів, які стають основою наукових проривів, створення нових технологій і відкриттів. За результатами реалізованих проєктів опубліковано понад 200 тис. наукових робіт.

Отримувачі грантів ERC в своїй подальшій кар'єрі стали лауреатами 15 Нобелівських премій, 7 медалей Філдса, 11 премій Вольфа та численних інших міжнародно визнаних нагород. В доробку реалізації проєктів ERC 2200 патентів та інших продуктів – об'єктів прав інтелектуальної власності. Також грантоотримувачі ERC стали засновниками або співзасновниками понад 400 стартапів.

Бюджет ERC в Програмі ЄС з досліджень та інновацій програми «Горизонт 2020» становив 13,1 млрд євро а в Горизонт Європа» складає 16 млрд євро, тобто 17% загального бюджету всієї програми.

2. Створення та розвиток Європейської дослідницької ради

Ідея створення ERC виникла в наукових колах Європи на початку 2000-х, коли було усвідомлено потребу у створенні структури, подібної до Національного наукового фонду США (NSF), але в межах ЄС. Після тривалих політичних дискусій та консультацій з академіями наук та іншими дослідницькими спільнотами країн – членів ЄС, у 2007 році Європейська комісія офіційно започаткувала діяльність ERC в період реалізації **7-ї Рамкової програми з досліджень та технологічного розвитку (FP7)**.

Рамкові програми ЄС складаються з трьох основних блоків із різними пріоритетами. Перший з них традиційно носить назву "передова наука", і ERC належить саме до цього блоку.

З перших років існування ERC заклала принципово нову модель фінансування — **"bottom-up approach"**, за якою науковці самостійно визначають напрям досліджень. На відміну від інших блоків рамових програм ЄС та умов фінансування проєктів, ERC не має тематичних обмежень: вона підтримує **«передові дослідження» (frontier research)** у будь-яких галузях — від фундаментальної фізики й біомедицини до гуманітарних наук та соціальних досліджень. Такий підхід уможливив утвердження ЄС як одного з головних центрів наукової досконалості у світі. Сьогодні ERC визнається у світі **“золотим стандартом”** фінансування науки, що забезпечує автономію вченого, мінімальну бюрократію та найвищий рівень конкуренції.

Мета ERC – підтримка та розвиток передових наукових досліджень у Європі з акцентом на творчу складову та високу якість. Дослідницькі гранти ERC мають великий попит, популярні по всьому світу і видаються на основі експертної оцінки.

Стратегія ERC полягає в створенні процедури підтримки вчених, починаючи з ранніх стадій їхньої кар'єри. Вона сприяє виявленню нових лідерів у різних галузях досліджень, покращенню кар'єрних перспектив для молодих дослідників та забезпеченню реалізації крупних проєктів досвідченими науковцями. Зрештою, створення своєрідного стандарту якості досліджень та їх оцінювання як нового інструменту для Європейської науки. Цей стандарт дозволяє забезпечити сумісність різних систем, що використовуються в галузі науки та інновацій у різних країнах.

Етапи розвитку ERC:

2007–2013 роки — становлення інституції в межах FP7; формування основних типів грантів (Starting Grants, Advanced Grants, Proof of Concept);

2014–2020 роки — інтеграція в програму *Horizon 2020*, започаткування синергетичних грантів (Synergy Grants), об'єднуючих грантів для продовження кар'єри (Consolidator Grant) та розширення міжнародної присутності;

2021 – 2027 роки — діяльність у межах *Horizon Europe*, посилюється акцент на дотриманні відкритого доступу до публікацій та загалом принципів відкритої науки, інклюзивності та глобальному науковому лідерстві.

ERC підтримує окремих вчених (на відміну від інших блоків рамкових програм ЄС, де фінансування надається міжнародним колективам – консорціумам). Експертна оцінка заявок носить міжнародний характер: 50% рецензентів представляють не-європейські країни. Тривалість проєктів становить до 5 років; ні галузь, ані тематика досліджень при оголошенні конкурсів наперед не визначаються, при цьому заохочуються та фінансуються перспективні міждисциплінарні дослідження, в тому числі ті, які можуть в подальшому започаткувати нову вузьку галузь науки.

Дослідження, профінансовані ERC, мають безпосередній вплив на суспільні політики — від охорони здоров'я та клімату до цифрової етики.

Проекти з гуманітарних і соціальних наук сприяють формуванню європейської ідентичності, культурного діалогу та розуміння демократичних процесів.

Перспективи розвитку ERC після 2027 року.

Європейська дослідницька рада готується до нового етапу розвитку після завершення програми Horizon Europe. Основні стратегічні напрямки, визначені Науковою радою ERC на подальший період, охоплюють такі цілі:

Поглиблення глобального партнерства.

ERC прагне розширити мережу міжнародних домовленостей про співфінансування з провідними науковими фондами світу — зокрема **NSF (США), JSPS (Японія), NSERC (Канада) та NRF (Південна Корея)**. Таке співробітництво дозволить створити спільні “мости науки”, де європейські вчені зможуть працювати у глобальних командах на паритетних умовах.

Цифровізація процедур і використання ШІ.

ERC планує перехід до **інтелектуальної системи оцінювання заявок**, яка використовуватиме алгоритми ШІ для попереднього аналізу тематики, унікальності й доброчесності текстів. Це зменшить адміністративне навантаження і забезпечить об’єктивність.

Підтримка відкритої та відтворюваної науки.

ERC посилюватиме вимоги до відкритих даних, створюючи **європейські репозитарії результатів досліджень**, інтегровані з *OpenAIRE* та *EOSC (European Open Science Cloud)*. Це стане фундаментом для прозорості та доступності наукових знань.

Зміцнення ролі молодих дослідників.

Одним із ключових викликів є створення стабільної кар’єрної траєкторії для молодих учених. У майбутньому ERC планує запровадження **Postdoctoral Transition Grants**, які допоможуть найталановитішим дослідникам перейти від докторантури до власної наукової незалежності.

3. Стратегічна місія та Інституційне оновлення ERC

Згідно з візією Наукової ради, ERC має залишатись "маяком наукової свободи" в Європі, де вчені можуть ставити найризикованіші запитання без зовнішнього тиску та тематичних обмежень. Новий аналітичний механізм *ERC Policy Lab* буде створено для аналітичних досліджень та прогнозування майбутніх напрямів наук.

Наукова рада ERC працює над **новим інструментом фінансування** (робоча назва — “Choose Europe for Science”), який, як очікується, може надавати підтримку проєктам тривалістю до **7 років** (в порівнянні з типовими 5 роками)

Загалом же майбутня роль Європейської дослідницької ради полягає не лише у фінансуванні індивідуальних досліджень, а й у формуванні **європейської наукової ідентичності**, що поєднує відкритість, інноваційність і гуманістичні цінності.

4. Структура управління та організаційна модель ERC

Керівний принцип всієї структури Європейської дослідницької ради — **розмежування стратегічного управління та адміністративного супроводу**, що забезпечує незалежність наукових та адміністративних рішень від політичного впливу.

Європейська дослідницька рада має унікальну структуру управління, яка поєднує **наукову автономію** та **інституційну підзвітність Європейській комісії**. Її діяльність координується двома головними органами:

2.1. Наукова рада (Scientific Council, ScC) — головний стратегічний орган ERC. До його складу входить приблизно 22 провідних європейських науковця з

22 країн, яких за результатами відкритого добору призначає Європейська комісія. **Наукова рада ERC** – керівний орган організації, який визначає стратегію, пріоритети фінансування, запроваджує процедуру оцінювання та оновлення політики ERC. Її завдання – розподіл коштів за результатами конкурсного добору, а також вибір рецензентів для оцінювання поданих на конкурси заявок. Вчені в Науковій раді не є представниками своїх країн: вони входять до Ради завдяки своїм науковим досягненням. Виконання ж поточної роботи покладено на співробітників Виконавчого агентства ERC.

2.2. Виконавче агентство ERC (Executive Agency, ERCEA) — адміністративна структура, що здійснює щоденне управління конкурсами, оцінювання заявок, фінансовий менеджмент і моніторинг проєктів. Воно втілює в життя стратегію ERC, яку розробляє Наукова рада, і вирішує організаційні питання видачі грантів. Агентство підпорядковується Європейській комісії, але діє відповідно до рекомендацій Наукової ради. **Виконавче агентство ERCEA** також контролює менеджмент проєктів за грантами ERC, дотримання основних принципів, етапів, технічного та фінансового звітування.

5. Основні принципи фінансування та менеджменту проєктів ERC

ERC фінансує **передові наукові дослідження** з високим рівнем ризику та інноваційністю.

Проєкти керуються принципами **дослідницької автономії, гнучкості та результативності**.

Фокус спрямований на **головного дослідника – керівника проєкту (Principal Investigator, PI)**.

5.1. Ролі та відповідальності

Principal Investigator (PI) здійснює розробку концепції, управління командою, наукове лідерство, бюджетування.

Команда проєкту: науковці, постдоки, PhD студенти, адміністративна підтримка, яку забезпечує базова організація, в якій, власне, й виконується дослідження (Hosting Institution).

ERC Grants & Program Officers: моніторинг виконання, оцінка ризиків та прогресу здійснює апарат ERCEA.

5.2. Планування та контроль проєкту

Work Packages (WPs) робочі пакети – основні блоки робіт із чіткими цілями та результатами.

Milestones та Deliverables – контрольні «пункти на шляху» та результати дослідження.

Ризик-менеджмент – стратегія зменшення наукових, технічних та адміністративних ризиків.

а. Фінансовий менеджмент

- Строки виконання гранту – до **5 років** (для стартових, об'єднуючих та розширених грантів).
- **Бюджет гнучкий**, за його ефективне використання відповідає керівник проєкту.
- Звітування здійснюється **щорічно**, у фінальний звіт мають бути включені всі отримані наукові результати.
- **Інструменти підтримки головного дослідника – керівника проєкту** ERC Guide for Grantees – керівництво для грантоотримувачів.
- Horizon Europe Participant Portal – платформа для звітності, оновлення даних та комунікації з ERC.
- Mentoring та наукові мережі для обміну досвідом.

6. Типи грантів ERC

ERC пропонує наступні основні грантові схеми:

6.1 Стартовий грант ERC ([ERC Starting Grant](#))

Стартові гранти призначені для талановитих учених на старті кар'єри, які вже провели дослідження високої якості під науковим керівництвом, готові працювати самостійно та демонструють потенціал наукового лідера.

Подавачі заявок можуть бути громадянами будь-якої країни, незалежно від місця роботи на момент подачі заявки, і мати досвід наукової роботи від 2 до 7 років після отримання ступеня PhD (або кандидата наук). Вимоги до подавачів включають наявність дослідницького досвіду, що демонструє перспективність вченого, а також якісний план передбачуваного дослідження.

За цією схемою дослідники можуть отримати максимум 1,5 млн євро строком на 5 років. Головні дослідники Стартових грантів повинні проводити принаймні 50% свого загального робочого часу в державі-члені ЄС або асоційованій країні під час проведення досліджень, що фінансуються ERC.

6.2. Об'єднуючий грант ERC ([ERC Consolidator Grant](#))

Заявку на Об'єднуючий грант можуть подавати вчені з будь-якої країни з досвідом наукової роботи від 7 до 12 років після отримання PhD. Кандидати на отримання гранту прагнуть утвердитися як незалежні дослідники, збираючи команду вчених та продовжуючи успішну кар'єру в країнах ЄС.

Головний дослідник (подавач заявки) повинен продемонструвати новаторський характер дослідження, що планується, власні амбіції та детально обґрунтувати здійсненність своєї дослідницької пропозиції. Він повинен мати успішний науковий досвід та перспективний план передбачуваного дослідження.

Крім того, на етапі подання заявки головний дослідник має надати підтвердження своєї «академічної незалежності».

Максимальна сума гранту обмежується 2 млн. євро строком на 5 років. В разі його меншої тривалості розмір гранту зменшується відповідно до заявленого терміну виконання.

Базова установа, де будуть виконуватися дослідження за грантом, має бути розташована в одній з держав ЄС або асоційованій країні, мати статус юридичної особи відповідно до національного законодавства цієї країни, або мати статус міжнародної Європейської організації, створеної за законом ЄС. Головні дослідники Об'єднуючих грантів повинні проводити принаймні 50% свого загального робочого часу в державі-члені ЄС або асоційованій країні під час проведення досліджень, що фінансуються ERC.

6.3. Грант для провідних вчених ERC/Розширений грант ([Advanced Grant](#))

Ці гранти призначені для провідних керівників наукових груп, які шукають фінансування на реалізацію проривних, ризикованих проектів. Кандидати мають бути активними дослідниками з блискучим науковим досвідом протягом останніх 10 років. Ці дослідники, яких називають «провідні вчені», також мають бути видатними лідерами з погляду оригінальності та важливості їхньої наукової роботи.

Такі гранти є найбільшими за обсягами фінансування, вони можуть становити до 2,5 млн. євро строком на 5 років. Додатковий 1 млн євро може бути виділений на витрати для переїзду або закупівлю обладнання в разі необхідності. Головні дослідники Розширених грантів повинні проводити принаймні 50% свого загального робочого часу в державі-члені ЄС або асоційованій країні під час проведення досліджень, що фінансуються ERC.

6.4. Синергетичні гранти ([Synergy Grant](#)) спрямовані на розвиток міждисциплінарних досліджень

Синергетичні гранти ERC були вперше запропоновані у 2012 та 2013 роках для заохочення проведення міждисциплінарних досліджень. Заявки оцінюються за єдиним критерієм якості наукового дослідження, з особливим акцентом на синергетичний ефект. Такі гранти надаються проектам, які виконуються групою із 2–4 дослідників. До команди можуть входити вчені з будь-яких країн. Для таких грантів також діє правило перебування 50% робочого часу в державі-члені ЄС або асоційованій країні, проте з 2019 року один із цієї невеликої групи головних дослідників може працювати в процесі реалізації проєкту повний робочий день в установі за межами ЄС або асоційованої країни, тобто у третій країні.

6.5. Грант ERC на підтвердження концепції ([ERC Proof of Concept Grant](#)) є своєрідним мостом між наукою і бізнесом

Завдяки додатковій схемі грантів на підтвердження концепції ERC допомагає грантоотримувачам дослідити інноваційний потенціал їхніх ідей або результатів досліджень: вчені, які вже отримували гранти ERC та хочуть перевірити комерційний потенціал свого проєкту, можуть подати заявку на отримання такого гранту. Розмір грантів становить до 150 000 євро терміном на 18 місяців. Звісно, кандидат має переконати експертів, що є прямий зв'язок між концепцією, яка перевірятиметься, та дослідницьким проєктом ERC.

Оскільки одним з основних принципів Європейської ради з досліджень є дотримання підходів відкритої науки, вільний доступ до опублікованих результатів досліджень за грантами ERC включно з рецензованими статтями та монографіями є обов'язковим. Цей принцип також стосується відкритого доступу до даних і пов'язаних з цими даними продуктів (комп'ютерний код, алгоритми, програмне забезпечення, протоколи, робочі процеси тощо). Забезпечення безкоштовного

онлайн доступу до всіх матеріалів такого роду дають можливість ознайомлення з даними та їх повторного використання як основу для подальшого розвитку.

У зв'язку з цим бенефіціари грантів ERC мають забезпечити якомога скоріший відкритий доступ до публікацій з правом повторного використання матеріалів з одночасним збереженням права інтелектуальної власності для дотримання вимог відкритого доступу.

У Робочій програмі ERC на 2026 рік передбачається дозвіл на проведення пілотних досліджень ринкової життєздатності проєктів із залученням зовнішніх інкубаторів, венчурних фондів та промислових партнерів для тестування запропонованої в ході або в результаті проєкту технології. Така гнучкість має на меті зміцнення зв'язку між ERC та Європейською інноваційною радою (EIC), створюючи дієвий перехід “pipeline” від фундаментальної науки до прикладних інновацій та розширює можливості комерціалізації результатів проєктів ERC.

6.6. Гранти для науковців з країн – не членів ЄС ([For Non-European Researchers](#))

Заявки на гранти ERC можуть подавати дослідники з будь-яких країн. Єдине обмеження полягає в тому, що їхнє дослідження має проводитись у країні, яка є членом чи асоційованим членом ЄС. Гранти ERC стають все більш відомими у світі як ознака високої якості наукової роботи, і інтерес до них серед учених за межами ЄС зростає.

Якщо вчений хоче переїхати до країни – члена ЄС чи асоційованої до ЄС країни, він подає заявку на додаткове фінансування. Це означає, що дослідник може отримати 2 млн. євро в рамках Стартового гранту - Starting Grant (замість 1,5 млн. для тих, хто вже живе в ЄС), 2,75 млн. євро в рамках Об'єднуючого гранту - Consolidator Grant (замість 2 млн.), і 3,5 млн. євро у рамках Розширеного гранту - Advanced Grant (замість 2,5 млн.).

6.7. «Перехідні» гранти - Frontier Transition Grants.

З 2026 року до системи грантів для підтримки дослідників з різним досвідом додається новий експериментальний інструмент, спрямований на підтримку ранніх етапів переходу від фундаментальних досліджень до прикладних рішень. Він забезпечує безперервність між фундаментальними результатами проєктів ERC та їх подальшою технологічною або соціальною реалізацією.

Цей інструмент має на меті подолати “долину смерті” між базовою наукою та інноваціями, що реалізуються у промисловості, сприяючи підготовці результатів ERC-проєктів до подальшої комерціалізації або трансферу технологій. Хоча ERC традиційно не підтримує прикладні дослідження, Frontier Transition Grants так же, як і гранти на підтвердження концепції, створюють перехід від фундаментальної науки до інновацій без втрати фокусу на науковій досконалості.

Робоча програма на 2026 рік передбачає більшу **фінансову гнучкість** для грантоотримувачів, зокрема спрощення процедур перерозподілу коштів між категоріями витрат і продовження реалізації проєктів у разі затримок через зовнішні обставини (наприклад, форс-мажор, політичні кризи або непередбачувані зміни в інфраструктурі досліджень).

6.8. Додаткові можливості для успішної участі в конкурсах ERC

Якщо перша спроба отримати грант ERC виявилася невдалою, варто опрацювати вказані в оцінці недоліки та набути певного досвіду роботи в успішних проєктах. Для цього є декілька шляхів:

1. **Вакансії в команді проєкту ERC.** Грантоотримувачі мають право залучення додаткового наукового та технічного персоналу для виконання проєкту в рамках бюджету. Як правило, кожен колектив складається з 4-5, іноді більше осіб, що створює «ринок вакансій».

2. **Стипендії на програми візитів для ознайомлення з рівнем досліджень за проєктами ERC.** Деякі країни ЄС фінансують такі програми з національного бюджету, забезпечуючи стажування молодих науковців у поточних проєктах для підвищення їхньої конкурентоспроможності під час подачі першої заявки.

3. **Використання можливостей міжнародних угод з країнами, які не є членами ЄС та підтримують науковців для тимчасової роботи в проєктах ERC.**

4. **Менторська ініціатива** полягає в підтримці подавачів заявок на конкурси ERC шляхом надання їм порад, пояснень та певної допомоги у визначенні міжнародних експертів.

7. Приклади реалізованих проєктів ERC

Проект ADDITIVES за назвою «Вплив «коктейлів» харчових добавок та ризик хронічних захворювань» <https://cordis.europa.eu/project/id/864219> виконувався з 01.05.2020 по 30.04.2025 в Національному інституті здоров'я та медичних досліджень (Париж, Франція)

Більшість харчових добавок, дозволених для споживання в ЄС є нейтральними щодо їхнього впливу на людський організм, а деякі навіть корисними. Але дослідження останніх років на клітинах та тваринах показали шкідливий вплив деяких речовин, що входять до складу таких добавок. Даних епідеміологічного дослідження щодо

комплексного впливу на людину широкого спектру харчових добавок не було через непридатні традиційні механізми оцінювання харчування та різноманіття вмісту харчових добавок в різних комерційних брендах. Метою цього проєкту стало виявлення зв'язку між індивідуальним впливом харчових добавок, що найчастіше споживаються в країнах ЄС, та ожирінням, раком, серцево-судинними захворюваннями, смертністю на основі епідеміологічних досліджень *in vitro* та *in vivo*/. Для цього було запропоновано інноваційні інструменти збору даних, із застосуванням статистичних методів проаналізовано зв'язок між складом певних харчових добавок та аналітичним матеріалом досліджуваної когорти споживачів. Зокрема, було визначено біомаркери впливу 5 харчових добавок, які пройшли тестування на учасниках експерименту.

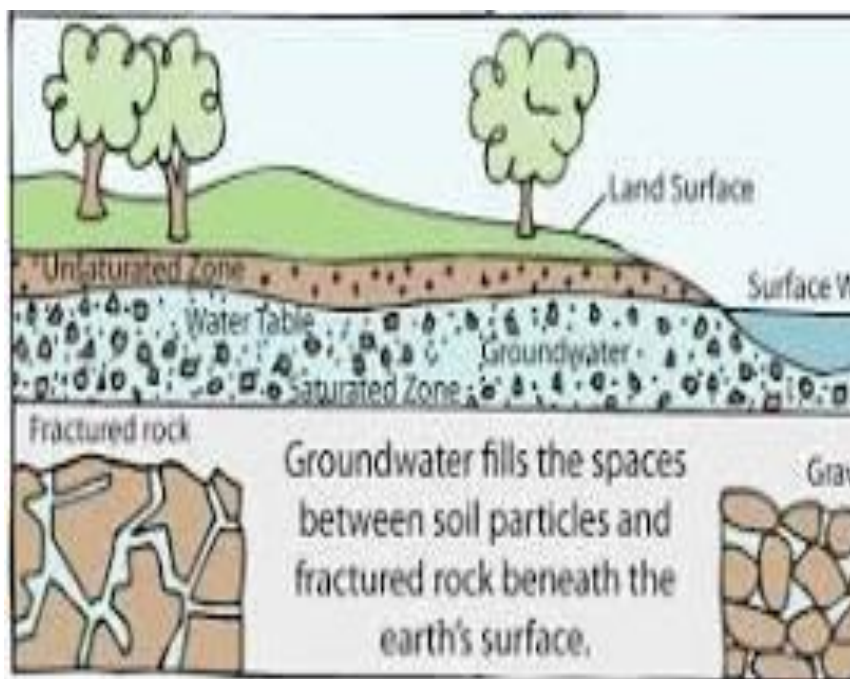
Проект FoodID <https://cordis.europa.eu/project/id/101162819> під назвою «Харчові ідентичності. Біомолекулярна археологія виявляє численні та динамічні ідентичності» розпочався з 01.09.2025 в університеті м. Тарту (Естонія).

Дослідження має на меті виявити, як дієтичні практики відображають індивідуальні та групові ідентичності. Поєднуючи біомолекулярний аналіз харчування з соціально-археологічним контекстом, проєкт вивчає протоісторію Східної Балтії (1000-1400 рр. н.е.), позначену різноманітними культурними впливами. За

допомогою інноваційних методів в ході проекту будуть створені дієтичні профілі, висвітлюючи формування соціальних ідентичностей через харчові практики та їх узгодження в часі та географічному просторі. Поєднання геологічних та археологічних пошуків, хімічного та біомолекулярного аналізу решток їжі, притаманної балтійському регіону, знайденої під час археологічних розкопок в різних регіонах Східної Балтії та реконструкції раціону відбувається віднесення індивіда до певних соціальних груп через звичні практики харчування. Таким чином, поєднуючи зазначені підходи, проект сприятиме розвитку соціальної харчової археології, вибудовуючи синергетичні мости між гуманітарними та природничими науками, а також висвітлюватиме їжу як культурну спадщину у формуванні ідентичності в минулому та сьогоденні.

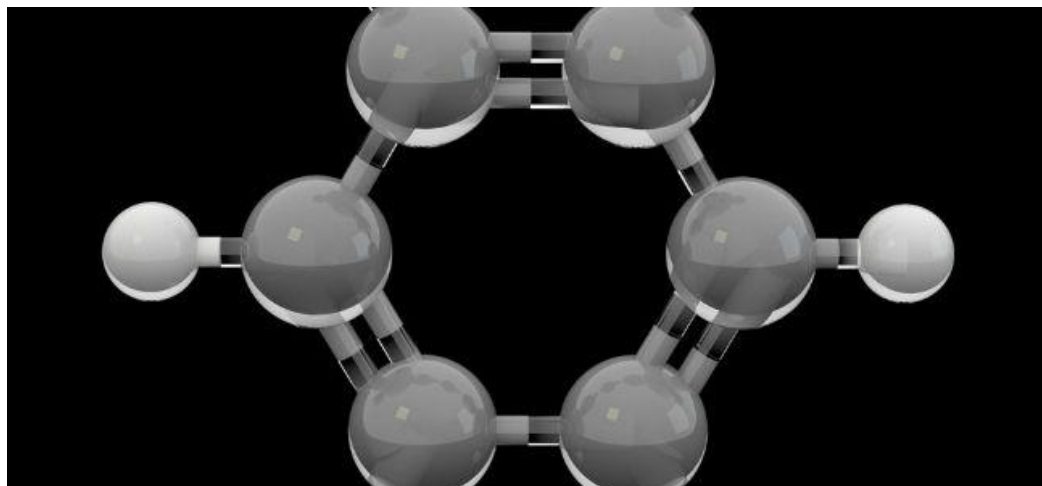
Проект GEOWAT <https://cordis.europa.eu/project/id/101019185> «Глобальна оцінка ґрунтових вод» реалізується в строки від 01.09.2021 до 31.08.2027 в університеті м. Утрехт (Нідерланди).

Головне питання, яке поставили перед собою дослідники - Чи закінчаться у нас ґрунтові води ?

Ґрунтові води забезпечують половину питної води у світі, зрошують третину сільськогосподарських культур, проте швидко зникають. Скільки ми можемо їх використовувати, перш ніж вони зникнуть? Перша глобальна оцінка впливу викачування підземних вод на екосистеми, що залежать від підземних вод, дослідження шляхів сталого використання підземних вод в проєкті GEOWAT надасть критично необхідні нові знання для вирішення однієї з найактуальніших проблем, з якими зіткнеться людство: як здійснювати стале управління прісноводними ресурсами, необхідними для виживання на цій планеті?

Проект BENOVELTY <https://cordis.europa.eu/project/id/101000893> – «Насичені біоізостери бензолу та їх застосування у розробці ліків» перебуває на заключній стадії виконання 1.04.2021 – 31.03.2026 в приватній науково-виробничій компанії ENAMINE в м. Києві (Україна).

Одним з найпоширенішим структурних елементів органічної хімії є кільце бензолу, тобто цикл, що формує молекулу з атомів та зв'язків між ними. Понад 500 існуючих лікарських препаратів включно з аспірином та парацетамолом є молекулами, що містять цю структуру. Останніми роками

фармацевтичні компанії намагаються створити нові ліки, застосовуючи при цьому старі підходи та «будівельні блоки», що містять бензол.

Команда проекту BENOVELTY поставила за мету синтез нових насичених біоізостерів бензольних кілець та включення цих структур до відомих протизапальних, противірусних та антигіпертензивних препаратів замість фрагмента бензольного кільця. Ключовою метою є розширення хімічного простору ліків та створення аналогів, що не потребують патентів, з покращеними фізико-хімічними та біологічними властивостями.

8. Можливості ERC для українських дослідників

Відповідно до статусу України як асоційованої до програми «Горизонт Європа» країни українські науковці можуть бути головними дослідниками (керівниками проєктів), а також членами команди проєктів ERC. Це сприяє інтеграції українських дослідників у європейську наукову спільноту.

За даними ERC Dashboard, українські дослідники подавали заявки до ERC з початку її запровадження, тобто, починаючи з Сьомої рамкової програми ЄС.

Всього за попередні роки роботи ERC від українських дослідників було подано 73 пропозиції на гранти різних типів, в тому числі протягом дії програми ЄС «Горизонт 2020», одну з яких було підтримано і згадано в попередньому розділі.

Програма «Горизонт Європа» триває з 2021 року. За цей час подано 41 заявку, яка була прийнята до розгляду, але не підтримана для надання фінансування (станом на вересень, 2025 р.).

Для допомоги українським науковцям починаючи з 2022 року ERC запровадила ініціативу «**ERC for Ukraine**», закликавши своїх грантоотримувачів створити вакансії для дослідників і технічного персоналу з України. Результатом

стало відкриття понад 700 вакансій для науковців та технічного персоналу, які були вимушені залишити Україну в зв'язку з російською агресією.

У 2024 році ERC відкрила **менторську ініціативу** (Ініціатива наставництва ERC) для українських дослідників для допомоги з підготовки якісних заявок на конкурси ERC. Це допоміжні заходи, спрямовані на місцеві офіси в державах-членах ЄС та асоційованих країнах, які організовують практичні заняття на регіональному/національному рівні для попередньо відібраних основних дослідників, що готують дослідницьку пропозицію ERC. Безпосередня підтримка ERC полягатиме у визначенні грантоотримувачів ERC та колишніх членів комісії, які могли б виступати менторами (зовнішніми наставниками), щоб допомогти попередньо відібраним основним дослідникам покращити якість їхньої заявки, що дозволить їм отримати експертний науковий відгук щодо своєї пропозиції (або провести пробні співбесіди) перед поданням заявки на конкурс. Зазвичай умови для головних виконавців, які готують дослідницьку пропозицію на конкурс ERC, відрізняються залежно від вимог кожного національного/регіонального офісу та потенційних менторів (наставників), визначених ERC.

В Україні ця функція покладена на Офіс «Горизонт Європа», який діє при Національному фонді досліджень України (веб сайт Офісу - <https://horizon-europe.org.ua/uk/home/>) .

Як подати заявку?

Заявки можна подавати після відкриття конкурсу проєктів ERC.

В разі успішного результату оцінювання заявник – керівник проєкту підписує угоду між ERCEA та установою, яка буде базовою для реалізації дослідницького проєкту («Host organisation») у державі-члені ЄС або асоційованій країні. Важливим є можливість змінити базову установу в Європі під час виконання проєкту, якщо це доцільно, оскільки гранти ERC є такими, що можуть

«переноситися»: гроші йдуть за дослідником і не пов'язані з початковою базовою установою.

Термін часу, який потрібно витратити на проект

Дослідники, які подають заявку на фінансування ERC, повинні бути віддані проекту та витратити на нього значну кількість робочого часу (у %):

- 50% для стартових грантів,
- 40% для консолідованих грантів,
- 30% для грантів досконалості.

9. Робоча програма-2026: оновлення умов та підходів

Робоча програма на 2026 рік була затверджена 8 липня 2025 року. Орієнтовний загальний бюджет складає приблизно 2,7 млрд євро, що суттєво більше минулорічного бюджету. Це пов'язано з нововведеннями в програму та розширенням стратегічних планів ERC. Її повний текст можна знайти за посиланням https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/docs/2021-2027/horizon/wp-call/2026/wp_horizon-erc-2026_en.pdf. Він містить опис нововведень в програму, орієнтовний календар конкурсів, конкурсів, запланованих до проведення в 2026 році, правила участі в них, можливості фінансування, бюджету.

Основні зміни / нововведення

Головні зміни стосуються механізму подачі заявок та їх оцінювання, а також розширення можливостей, що стосуються участі в конкурсах асоційованих країн та спеціальних умов для юридичних осіб з окремих країн.

Крім того ERC запроваджує **нове продовження періоду дії гранту для заявників на Стартовий та Об'єднуючий гранти**, які стали жертвами гендерно зумовленого насильства або будь-якої іншої форми насильства. Водночас до підстав

для продовження періоду дії гранту, поряд з відпусткою по вагітності, пологами та догляду за дитиною, додано посилання на батьківську відпустку.

Введено **обмеження щодо повторної подачі заявки на Синергетичні гранти**: заявники, які отримали оцінку 'В' на 1 етапі в конкурсі 2025 року, не можуть подаватись на той самий конкурс у 2026 році.

Було внесено **зміни до обсягу та структури дослідницької пропозиції**. Найпомітнішою зміною є перехід до нової двочастинної структури. Розширений синопсис та Наукова пропозиція були переосмислені з точки зору фокусу. Заявники мають подати Частину I заявки (**Part I — Extended Synopsis**), з викладенням передумови, суті ідеї, її наукової новизни, загальної стратегії дослідження, потенційного впливу та особистого внеску заявника, не перевищуючи при цьому **обсяг тексту до 5 сторінок**, та Частину II заявки (**Part II — Full Proposal**), зосереджену, головним чином, на реалізації проєкту: пояснюється методологія, план дослідження, ресурси, команда, бюджет та управління проєктом. Обсяг Частини II для Стартових, Об'єднуючих та Розширених грантів складає максимум **7 сторінок**, в той час, як для Синергетичних, тобто **міждисциплінарних** грантів — до **10 сторінок**. При цьому обмеження тексту не стосується таблиць бюджету та ресурсів. **Обсяг адміністративних даних в заявці зменшено на 25%**, що спрощує початковий етап оцінювання, зменшує адміністративне навантаження на заявників і уможлиблює оцінювання експертами насамперед наукової частини заявки.

Продовжуються нещодавно започатковані Перехідні гранти (Frontier Transition Grants), опис яких наведено вище. Вони уможливлюють адаптацію проєктів до прикладних досліджень без зміни наукової мети, тобто підтримується перехід від отримання фундаментальних результатів до інновацій у тісній співпраці з промисловістю, університетами та центрами трансферу технологій.

Встановлено **обов'язковий відкритий доступ** не лише до публікацій, а й до дослідницьких даних. Вимога підготовки плану управління даними (data management plan) тепер включена у заявку на грант.

ERC вперше запроваджує механізм **Міжнародної співпраці** - *International Cooperation Annex*, який дозволяє участь в проєктах партнерів із третіх країн, зокрема США, Канади, Японії та Австралії, на основі співфінансування.

У зв'язку з посиленням вимог та стимулювання міждисциплінарних досліджень **запроваджено міждисциплінарні панелі оцінювання**, що забезпечують більш справедливе оцінювання заявок, які виходять за межі однієї наукової галузі. Це відкриває шлях для нових напрямів — квантових технологій, біоінформатики, когнітивних наук. Зміни в процедурі оцінювання стосуються й проведення гібридних інтерв'ю, залучення незалежних зовнішніх експертів і введення нового критерію — *“етична стійкість”*. Це відповідає принципам Європейського кодексу дослідницької доброчесності.

Передбачено додаткове **фінансування для заявників, що планують переїзд до асоційованих до ЄС країн**, яке включає до 2 млн євро для переїзду та витрати на персонал.

Процедура подання та оцінювання заявок у ERC

Подання заявок здійснюється виключно через портал учасників **Funding&Tenders Portal** Європейської Комісії. Кожен заявник створює профіль учасника (PIC — Participant Identification Code) і заповнює онлайн-форму, складовою частиною якої є, власне, науковий проєкт (Part I та Part II).

Нові пріоритети в оцінюванні заявок

Оцінювання здійснюють **28 експертних панелей**, розділених на 3 домени: 11 панелей у фізичних науках та інженерії (PE), 9 — у біологічних науках (LS), 8 — у соціальних та гуманітарних науках (SH). Кожну з них очолює голова (**Panel Chair**), який координує оцінювання та формує узгоджувальний звіт (“consensus report”). Окрім

постійних членів панелі, залучаються зовнішні рецензенти зі спеціалізованими знаннями (**remote referees**). Панельне структурування ERC не є жорстким: проєкти можуть бути передані іншій панелі, якщо їх тематика виходить за рамки обраної панелі або панель не має достатньої компетенції. Деякі панелі мають **піддескриптори/підпункти**, що деталізують тематичні підгалузі (наприклад, в PE1: Logic, Algebra, Topology і т.д.). Для оцінювання заявок у конкурсах на Синергетичні гранти можливе накладання або об'єднання панелей: для таких проєктів склад експертів формується динамічно за ключовими словами тематики без фіксованої панелі на весь проєкт.

Усі панелі мають детальні **“descriptors”** (підтематики), які **заявник самостійно обирає при поданні проєкту**.

ERC дотримується положень Європейського кодексу дослідницької доброчесності (European Code of Conduct for Research Integrity). Це означає:

- відсутність конфлікту інтересів між аплікантом і рецензентом;
- заборона будь-якого лобіювання чи прямого контакту з членами панелі;
- відкритість, відтворюваність і точність у представленні даних.

ERC також приділяє особливу увагу **гендерному балансу**: у 2025–2026 роках понад 44% членів панелей складали жінки, а серед грантоотримувачів частка дослідниць перевищувала 38%, що є рекордним показником для програм ЄС.

Перелік панелей та віднесення їх до певних напрямів досліджень наведено в додатку.

Зазвичай процедура оцінювання заявок ґрунтується на трьох ключових принципах:

1. Єдиний критерій — наукова якість (**Excellence - the only criterion**);
2. Усі панелі діють за єдиними правилами, передбаченими у “Evaluation Process and Panel Structure 2026” (**Fairness and transparency**);

3. Рецензенти підписують декларацію про конфіденційність та відсутність конфлікту інтересів (**Confidentiality and impartiality**).

Додатково у 2026 році запроваджено нові підкритерії оцінювання, які враховують:

- потенціал створення проривних знань у міжгалузевому вимірі;
- стратегію управління даними та відкритості результатів;
- план етичної стійкості (ethical sustainability), що охоплює питання доброчесності, інклюзії та відповідального використання ШІ в дослідженнях.

Оцінювання (**Evaluation**) представляє собою двоступеневий (двоетапний) процес (**Step 1** та **Step 2**): на першому етапі оцінюється лише Частина I заявки з фокусом на амбіції і новизні ідеї, науковому потенціалі заявки, з урахуванням власного досвіду заявника; на другому етапі оцінюється вже весь пакет документів, до якого входять обидві частини заявки, ресурси, бюджет, реалізація, ризики. Таким чином, здійсненність проекту (**Feasibility**) та очікувана якість його виконання оцінюється лише на другому етапі.

Для заявників на отримання Стартових, Об'єднуючих та Синергетичних грантів після письмового оцінювання поданої заявки експертами проводиться інтерв'ю. Воно триває 20–30 хвилин і має формат наукової дискусії, метою якої є перевірка незалежності дослідника, логіки побудови проекту, вміння захищати наукову гіпотезу. В Робочій програмі-2026 дещо змінено підхід до етапу інтерв'ю з заявниками, тепер воно може відбуватись у гібридному форматі, а панелі мають право залучати зовнішніх незалежних експертів для перевірки специфічних аспектів проєктів, наприклад у галузі біоетики або квантових технологій.

Після оцінювання заявники отримують одну з оцінок:

A — рекомендовано до фінансування (або до резервного списку);

B — хороша якість, але не фінансується цього року;

C — не відповідає рівню ERC, повторна подача можлива лише через рік.

Результати зберігаються в інформаційній системі ERC, що дозволяє дослідникам відстежувати статистику і планувати подальшу участь в конкурсах.

Додаток 1.

Календар конкурсів на 2026 рік і бюджети грантів

	Starting Grant Call	Consolidator Grant Call	Advanced Grant Call	Synergy Grant Call
Identifier	ERC-2026-StG	ERC-2026-CoG	ERC-2026-AdG	ERC-2026-SyG
Opening Date	9 July 2025	25 September 2025	28 May 2026	10 July 2025
Deadline	14 October 2025	13 January 2026	27 August 2026	5 November 2025
Budget (EUR, m)	705	673	747	500
Estimated Number of Grants	450	328	294	49
Date to Inform Applicants – Step 1	28 April 2026	17 July 2026	29 January 2027	13 April 2026
Date to Inform Applicants – Step 2	25 August 2026	11 December 2026	11 June 2027	14 August 2026
Date to Inform Applicants – Step 3	-	-	-	27 October 2026
Grant Agreement Signature Date	22 December 2026	12 April 2027	16 November 2027	24 March 2027

Опис схем грантів за конкурсами 2026 року та вимог до заявок

1. ERC Starting Grant (StG)		
Мета: підтримати молодих дослідників (2–7 років після PhD), які створюють власну дослідницьку групу. Обсяг фінансування: до €1,5 млн (до €2 млн за особливих умов). Тривалість: до 5 років.	Структура заявки Part A (онлайн-форми): Адміністративні дані (PI, установа, контактна особа); Короткий опис проекту; Бюджетна таблиця; Етична декларація. Part B1 (оцінюється на 1-му етапі): Extended Synopsis (до 5 стор.); CV PI (до 2 стор.); Track Record (до 2 стор.). Part B2 (оцінюється на 2-му етапі): Повний науковий опис (15 стор.); Методологія, ризики, управління. Додатки: етичні документи, лист-підтвердження хост-установи-	ERC Starting Grant — Part B1 / B2 Ціль гранту: підтримати незалежність молодого дослідника та створення першої власної групи. Part B1 (оцінюється на 1-му етапі) Extended Synopsis (до 5 сторінок): короткий, але науково переконливий виклад ідеї; чітке формулювання дослідницького питання, його оригінальності й ризикованості; опис наукового контексту — як проєкт змінює підхід у галузі; очікувані результати та їх вплив на розвиток дисципліни. Curriculum Vitae PI (до 2 стор.): освіта, PhD, основні місця роботи, гранти, стипендії, членство у спілнотах; особлива увага — потенціалу до незалежного мислення. Early Achievements Track Record (до 2 стор.): до 5 ключових публікацій, у яких заявник був провідним автором; виступи на міжнародних конференціях, отримані премії; докази створення або керівництва невеликими дослідницькими ініціативами. Part B2 (оцінюється на 2-му етапі) State of the Art and Objectives: розгорнутий аналіз наукової

		проблеми; прогалини у знаннях, які заповнить проєкт. 1. Methodology: логіка підходу, концептуальна рамка, дизайн експериментів; опис використання інноваційних методів; альтернативні шляхи у разі ризиків. Resources and Work Plan: деталізований опис етапів (work packages), завдань, очікуваних deliverables; бюджетна логіка (обладнання, персонал, витратні матеріали); план управління ризиками. Host Institution and Environment: короткий опис наукового середовища; внесок хост-установи у розвиток молодшої групи.
2. ERC Consolidator Grant (CoG)		
Мета: для дослідників із 7–12 років після PhD, які зміцнюють незалежність своєї групи. Обсяг фінансування: до €2 млн (до €2,75 млн за особливих умов). Тривалість: до 5 років.	Структура заявки Ідентична до StG, однак у Track Record очікується наявність стійкого портфеля публікацій, керівництва аспірантами та залучених грантів. У Part B2 приділяється увага управлінню командою та розвитку дослідницького середовища.	ERC Consolidator Grant — Part B1 / B2 Ціль гранту: зміцнення самостійності та розвитку вже сформованої групи. Part B1 аналогічна структурі Starting Grant, але наукова амбіція має бути більш масштабною; у Track Record додаються елементи лідерства: керівництво аспірантами / постдоками, досвід координації міжнародних проєктів, патенти чи технологічні результати, якщо релевантно.

		Part B2 глибша аргументація щодо наукової незалежності PI; розширений опис мультидисциплінарних аспектів (якщо є); детальний data-management plan і політика відкритого доступу; увага до sustainability після завершення гранту — як група продовжить діяльність.
3. ERC Advanced Grant (AdG)		
Мета: підтримка досвідчених науковців із визнаними досягненнями. Обсяг фінансування: до €2,5 млн (до €3,5 млн за особливих умов). Тривалість: до 5 років.	Структура заявки Part A: ті самі розділи, що й у StG/CoG. Part B1: розширений опис проекту (до 5 стор.), CV (2 стор.), 10 основних досягнень PI. Part B2: докладна наукова програма (15 стор.), інноваційність, вплив на галузь, управління ризиками. Особливість: відсутність вимог до терміну після PhD — головне довести видатну якість наукового внеску.	Ціль гранту: надати можливість провідним ученим реалізувати радикально нову ідею. Part B1 Extended Synopsis (до 5 стор.): виклад концепції, що змінює межі знань; аргументація, чому ідея є високоризиковою, але потенційно проривною. Curriculum Vitae (до 2 стор.) стислий опис свого наукового шляху, керівних позицій, наукових досягнень. Ten-year Track Record (до 2 стор.): до 10 найважливіших публікацій або досягнень (патенти, відкриття, розробки); відзнаки, премії, участь у редколегіях, членство в академіях. Part B2 має форму наукового грантового маніфесту — стратегічний,

		масштабний опис. Основні блоки: Scientific Proposal: – основна гіпотеза, обґрунтування інноваційності, зв'язок із попередніми дослідженнями; – міждисциплінарна логіка. Methodology and Resources: – опис методологічного прориву, експериментальної та аналітичної інфраструктури; – управління складними ризиками. Team and Leadership: – структура групи, ролі ключових учасників, план передачі знань молодим науковцям.
4. ERC Synergy Grant (SyG)		
Мета: підтримка спільних міждисциплінарних проектів 2–4 дослідників, які спільно вирішують складне наукове питання. Обсяг фінансування: до €10 млн (до €14 млн за особливих умов). Тривалість: до 6 років.	Структура заявки Part A: інформація про всіх PI та хост-інститути. B1: узагальнена наукова ідея, короткі CV кожного PI. Part B2: спільний науковий опис, синергія між учасниками, план управління. Особливість: оцінюється колективна синергія та додана цінність команди.	ERC Synergy Grant — Part B1 / B2 Ціль гранту: підтримати колективне дослідження, що виходить за межі можливостей однієї дисципліни. Part B1 короткий summary proposal (до 5 стор.): - наукове питання, що вимагає синергії; - внесок кожного PI у досягнення спільного результату; - CV і досягнення кожного учасника. Part B2 повний науковий опис (до 15 стор.), який має демонструвати: комплементарність підходів PI; - структуру управління консорціумом; - методи спільного генерування знань; - план обміну даними й інтеграції результатів. також включається Governance Plan — схема комунікації, прийняття

		рішень, конфлікт-менеджмент
5. ERC Proof of Concept (PoC)		
Мета: допомогти грантоотримувачам ERC перевірити комерційну/соціальну придатність результатів. Обсяг фінансування: до €150 000. Тривалість: 12–18 міс.	Структура заявки Part A: адміністративна форма, бюджет, короткий опис результату. Part B: Передумови та концепція / Ринковий потенціал / потреба користувачів/ План робіт і стратегія впровадження (експлуатації результатів)/ Управління та оцінка ризиків Додатки: лист підтримки від установи-хоста, етичні документи.	ERC Proof of Concept — Part B Ціль гранту: перевірити можливість практичного впровадження результатів попереднього ERC-дослідження. Part B (єдина частина, до 10 стор.) Idea and Relation to ERC Project: який результат дослідження планується комерціалізувати або соціально впровадити; обґрунтування новизни та ринкового потенціалу. Innovation Potential and Market Analysis: оцінка попиту, конкуренції, цільових користувачів; можливі моделі доходу чи суспільного ефекту. Implementation Plan: послідовність робіт (work packages), цілі, deliverables; заходи з охорони і захисту інтелектуальної власності, етичні аспекти. Team and Resources: короткий опис компетенцій команди; бюджетна структура та очікувані витрати.

Структура експертних панелей в робочій програмі 2026 року

1. Physical Sciences & Engineering (PE) — Фізичні науки та інженерія

Код	Назва панелі (англійською)	Переклад українською	Основна тематика
PE1	Mathematics	Математика	Чиста й прикладна математика, статистика, логіка, топологія
PE2	Fundamental Constituents of Matter	Фундаментальні складові матерії	Фізика частинок, квантова фізика, атомна й молекулярна фізика
PE3	Condensed Matter Physics	Фізика конденсованих середовищ	Тверді тіла, наноматеріали, напівпровідники
PE4	Physical and Analytical Chemical Sciences	Фізична й аналітична хімія	Спектроскопія, хімічна термодинаміка, фотохімія
PE5	Synthetic Chemistry and Materials	Синтетична хімія та матеріали	Органічний синтез, полімери, нові матеріали
PE6	Computer Science and Informatics	Комп'ютерні науки та інформатика	Алгоритми, штучний інтелект, машинне навчання, великі дані
PE7	Systems and Communication Engineering	Системна та комунікаційна інженерія	Електроніка, мікросистеми, оптоелектроніка, комунікаційні мережі
PE8	Products and Processes Engineering	Інженерія продуктів і процесів	Хімічне, біопроектне, промислове виробництво
PE9	Universe Sciences	Науки про Всесвіт	Астрофізика, космологія, астрономія, планетологія
PE10	Earth System Science	Системна наука про Землю	Геологія, кліматологія, океанографія, геофізика

Код	Назва панелі (англійською)	Переклад українською	Основна тематика
PE11	Materials Engineering	Інженерія матеріалів	Функціональні, наноструктурні та композиційні матеріали

2. Life Sciences (LS) — Науки про життя

Код	Назва панелі (англійською)	Переклад українською	Основна тематика
LS1	Molecules of Life: Biological Mechanisms, Structures and Functions	Молекули життя: біологічні механізми, структури і функції	Молекулярна біологія, біохімія, структурна біофізика
LS2	Integrative Biology: from Genes and Genomes to Systems	Інтегративна біологія: від генів до систем	Генетика, геноміка, біоінформатика, системна біологія
LS3	Cell Biology, Development, Stem Cells and Regeneration	Клітинна біологія, розвиток, стовбурові клітини, регенерація	Клітинна морфологія, ембріологія, регенеративна медицина
LS4	Physiology in Health, Disease and Ageing	Фізіологія у здоров'ї, хворобі та старінні	Серцево-судинна, нейро-, м'язова фізіологія, старіння
LS5	Neuroscience and Disorders of the Nervous System	Нейронаука і розлади нервової системи	Нейробіологія, когнітивна нейронаука, нейродегенерація
LS6	Immunity, Infection and Immunotherapy	Імунітет, інфекції та імунотерапія	Імунологія, вірусологія, бактеріологія, вакцини
LS7	Prevention, Diagnosis and Treatment of Human Diseases	Профілактика, діагностика й лікування хвороб людини	Біомедицина, фармакологія, діагностичні технології
LS8	Environmental Biology, Ecology and Evolution	Екологічна біологія, екологія та еволюція	Біорізноманіття, адаптація, екосистеми

Код	Назва панелі (англійською)	Переклад українською	Основна тематика
LS9	Biotechnology and Biosystems Engineering	Біотехнології та біосистемна інженерія	Біопроцеси, біоматеріали, медичні технології, синтетична біологія

3. Social Sciences & Humanities (SH) — Соціальні та гуманітарні науки

Код	Назва панелі (англійською)	Переклад українською	Основна тематика
SH1	Individuals, Markets and Organisations	Індивіди, ринки й організації	Економіка, бізнес, менеджмент, фінанси
SH2	Institutions, Governance and Legal Systems	Інституції, врядування та правові системи	Право, політичні науки, публічне управління
SH3	The Social World and Its Interactions	Соціальний світ і його взаємодії	Соціологія, демографія, міжособистісна комунікація
SH4	The Human Mind and Its Complexity	Людський розум і його складність	Психологія, когнітивні науки, поведінкові дослідження
SH5	Texts and Concepts	Тексти та концепти	Філологія, лінгвістика, філософія, релігієзнавство
SH6	The Study of the Human Past	Дослідження минулого людини	Історія, археологія, антропологія
SH7	Human Mobility, Environment and Space	Людська мобільність, середовище й простір	Географія, урбаністика, міграційні студії
SH8	Studies of Cultures and Arts	Дослідження культури й мистецтва	Мистецтвознавство, культурологія, візуальні дослідження

За консультаціями і допомогою в підготовці заявок звертайтеся до Національного контактного пункту за напрямом «Європейська дослідницька рада», який діє на базі Центру досліджень інтелектуальної власності та трансферу технологій НАН України згідно [наказу МОН від 13.06.2024 № 838](#):

- Карина ШАХБАЗЯН, тел. 044 239-67-59 - керівник НКП, загальні питання щодо участі в РП, в проєктах Європейської дослідницької ради, загальні питання інтелектуальної власності в проєкті РП,
- тел. 044 239-64-98 - співробітник НКП, консультації з фінансових та юридичних питань участі українських дослідників
- тел. 044 239-65-02 - співробітник НКП, консультації щодо договірної практики та охорони прав інтелектуальної власності у договорах з європейськими партнерами

веб-сайт НКП: <https://ciptt.nas.gov.ua/HORIZON-EUROPE.html>